

Nyilvános polgári és kereskedelmi isko- Budapest st. Ujváros-utca 23. szám az isko- szeptember 1-én veszi kezdetét. A növen- k fölvet-le az utazás 20-lától naponta dél- 9-12-ig és délután 3-5 óráig eszközöl- . Intéze emet 30 év óta saját erőnből tar- feen és már 9000 növendéke volt eddig. ari iskolában a kereskedelmi pályára ké- tetnek az ifjak. Kereskedelmi iskolám jöjona a kereskedelmi akadémiával s növen- jogosultak a katonai egyévi önkéntesi álatra. A nevelő-intézet ezentul Röser s tanar vezetése alatt áll.

Programmok kívánatra ingyen.

Röser Miklós.

figyelemreméltó.

pilepsiában,

göreshen és idegbajokban szenvedők biztos segélyt találhatnak rendszereben. Díjazás szemlelhető eredmény után. Levélbeli kezelés. Százak gyógyívtva.

Dr. Albert tanár Paris, 6. Place du Trone.

MATTONI-FÉLE GIÉSSHÜBLER legistább égvényes SAVANYU-KÚT legjobb Asztali-és üdítő ital, túno hatásának bizonyult köhögéssel, gége bajknál, gyomor-és hólyag hurutnál. DECESEK (az emésztés elősegítésére). Mattoni Henrik, Karisbaaban Csehország.

A fejletra dugaszba egotve mint iszlatható intosan tessék ügyelni MATTONI'S GIÉSSHÜBLER

Olcso pénz.

Néhány 1000 frt 80-re olcsóvá téve. Olvasás mellett kapható. tekezhethni Hódv Gyula ked urral kismester-utca 2. sz. a.

Mária-celli GYOMOR-CSEPPEK,

gyógyászati szer a gyomor min- den betegségére ellen.

s felolmulhatatlan az étvágy hiány, gyomor- gnyesség, rossz szaga lehel- let, szelek, savanyu felbű- ges, kolika, gyomorhurut, gyo- morgöcs, húgykőképződés, túlságos nyálkakepződés, sárgaság, undor és hányás, főtájas (ha az a gyomor- ból ered), gyomorgöcs székeszorulás, a gyomornak túlerheltsége etel és ital által, gilliszta-, lép- és máj, betegség, aranyeres bantalmak ellen.

Egy üvegcse ára használat- tással együtt 35 kr.

Dr. Róschneck E., Dr. Tamásy B. urak gyógyszerárában, az osztrák magyar birodalom minden gyógyszerárában és kereskedésében. széküldési raktár nagyban és kicsinyben Brady Karoly, gyógyszerárában Kremzserben, Morvaországban.

TRAGON-MUSTAR

palent csomagokban.

SCHMIDT VIKTOR ES FIAI.

si különlegesség

földi márká 1/2, 1/4, 1/2, kil üve- k védjeggyel ellátott valódi ke- apható minden fűszer és csemege- kereskedésben.

DEBRECEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Négy hasábon pelti sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű és többszöri hirdetések alkú szerint a leg- olcsóbb ártért vétetnek fel. Bélyegdíj minden külföldi beita- láért 30 kr. *Nyitár*-ban megjelenő közle- meny minden pelti sorá 20 kr. Hirdetéseket felvételnek a kiadó- hivatalban, KUTASI I. könyv- nyomdáján, valamint ZICHNER- MAN II. könyv. irodájában is. Név nélkül vagy bérmentellenl beküldött kéiratok nem vétet- nek figyelembe. Kéziratok vissza nem adatnak.

„Kiért üritsem e pohárt?”

(A) Ő felsége poharat köszöntött a czár egészségére. Udvarias tény, melynek azon- ban nagyobb jelentősége is van. Azt je- lenti, hogy Ausztria-Magyarország uralkodója nem akar háborút viselni Oroszország czárja ellen. E pohárköszöntő a béke jele s azért az egész európai sajtóban fontos nyilatko- zatképpen tárgyalatik. De hiszen az osz- trák-magyar monarchia békés hajlamaiban nem is kételkedett senki, hanem annál inkább az Oroszországban. S csodálatos, hogy mégis az osztrák-magyar monarchia uralkodója nyilatkozik ily módon, holott nagyobb szükség lett volna erre az orosz czár részéről. Es az orosz czár még eddig- elé nem nyilatkozott soha ily békészeretően.

Meglehet azonban, hogy ha nyilatkoz- nek maga is ily udvariasan, ily békés szellemben nyilatkoznék. Hanem Orosz- ország részéről szokva vagyunk, hogy míg szája békét hirdet, addig keze a háboru üszkét szitogatja, azért az esetleleges nyilatkozatnak nem tulajdonítanánk ekkora súlyt, mint saját fejedelmünk nyilatkozatá- nak.

A pohárköszöntő békés hangjával sa- játságos disharmoniában állanak az orosz félhivatalos lapok azon nyilatkozatai, melylyel denuncziálni igyekeznek Németország előtt az osztrák-magyar barátságot. A muszkának világon az a czéjja, hogy Németország bizalmát szövetségünk értékében megren- dítse. E szándékot, nagyon természetes, hogy az ilyes orosz barát pohárköszöntők nagyon hivatottak támogatni. Ugyanis Né- metország látja, hogy kormányunk mily fel- tüntő módon keresi Oroszország barátságát, azért mindegyre nagyobb bizalmatlansággal fog viseltetni irántunk, míg utóvégre is magunkra hagy és mikor el leszünk teljesen szigetelve, akkor majd előáll Oroszország nyiltan a maga terveivel.

Oroszország ellensége Németországnak és nekünk is, még pedig mindkettőnknek természeténél fogva. A ravasz orosz diplo- maczia azonban mindenképen azon mester- kedik, hogy mi e közös ellenséget benne nehogy felismerjük és nehogy szövetségünk egymással ellene. E diplomácia azonban még azt is tudja, hogy Németország az erősebb és mi vagyunk gyöngébb, azért első czéjja, hogy minket szigeteljen el, hogy mikor minden szövetséges nélkül leszünk, akkor megtámadjon. Es fájdalom, a mi öröklött orosz-barát politikánk, melynek egyik jele, egyik nyilvánulása volt csupán ez a pohárköszöntő, lehetővé teszi e terv sikerültét.

Oroszország azonban nem éri be diplo- macziái cselegásokkal. Mig a hivatalos Oroszország ajkán a béke igéit hordozza, addig a nem hivatalos Oroszország rubelei és emissariusai segítségével hadat folytat saját tüzhelyünkkel ellenünk. Felizgatja a monarchia szláv ajku lakosságát. Ugy vi- seli magát, mint a magyarok és németek által elnyomott szlávtság felszabadítója. E működése nem is új keletű. Századok óta folytatja és saját szegényünkre mondva, kormányaink ügytelensége és könnyelműsége folytán elég bátran és nagymértékben is. Oroszország adta az első nyomdát ajándékba Zágrábnak. Oroszország látta el a görög- keleti szerbeket az első lythurgikus köny- vekkel, melyekből megtanultak imádkozni az orosz czárért, mint felszabadítójukért. Az osztrák privilegizált öléseesség által sugalmazott cenzura megtiltotta csupa val- lási buzgóságából ezeknek a lythurgikus könyveknek Budán, vagy Bécsben való nyo- matását s így lett saját elfogultságunk ké- sőbbi kárunk.

Horvátország mozgalmait a volt ka- tonai határvidékeken az orosz emissariusok által forgalomba hozott rubelek teremtet- ték. E mozgalom már nyilt lázadásá fajult. A horvát egyetemi ifjuság Turgenyev ha-

lála alkalmából írott levele panszláv ten- dentiákat árul el. Ugy tekintenek ez ifjak Oroszország felé, mint szabadítójuk felé. Es épen ebben a pillanatban kellett Német- ország szövetségünkbe vetett bizalmát egy ilyen orosz-barát jellegű pohárköszöntővel megingatni. Az idők erre a legkevésbé sem alkalmasak s mégis megtörtént az, a minék megtörténnie nem szabadott volna.

Meg vagyunk győződve, hogy Orosz- országban rendkívül örvendenek e pohár- köszöntő hangjainak, mert Oroszország még nincs elkészülve egy nagy háborura. A török háboru bajait még nem épülte ki, aztán belügyei sem olyanok, hogy most rögtönösen valami nagy kedve lehetne ell- nünk háborút viselni. A nihilisták bombái, dinamit aknái nagyon megrázkódtatták az orosz állam idegzetét. Időre van szüksége, míg e bajokat kiheveri, de addig nagyon jól esik tudnia, hogy monarchiánk nem szándékszik ellene háborút viselni, hanem időt enged, míg szépen újra összeszedi ma- gát, míg monarchiánk talaját titkos vizgá- lásaival teljesen aláaknázza és előkészíti egy rá néve diadalmasan végződő háborura.

Okos ember háborút nem kívánhat, nem akarhat. De vannak bizonyos helyze- tek, melyből csakis háboru utján gázolhatni ki. Oroszország és monarchiánk között már régóta ilyenné alakult a helyzet. Annyi bi- zonyos, hogy Oroszország, mihielyt előt- rök fogja magát érezni, azonnal megtámad bennünket. Nekünk az eszély és előrelátás azt parancsolja, hogy ezt ne várjuk be, hanem támadjuk meg most, mikor gyöngé, mikor még nem aknázza alá teljesen a monarchia talaját a panszlavizmus aknáival s futóárkaival.

Miután még a jól elkezdett háboru kimenetele is bizonytalan, azért van szük- ségünk szövetségesre. Ilyen természetes sz- vetségésünk pedig a szintén fenyegetett német. Ezért nem szabad nekünk Német- országot holmi tapintatlan nyilatkozatokkal elidegeníteni magunktól. Nekünk olyan magaviseletet kell tanusitanunk és diplo- macziánknak olyan nyilatkozatokat szabad csupán kiejtenie, melyek hivatva vannak Németország szövetségünkben helyezett bi- zodalmt megiszlárdítani.

Ha ez érdekében fekszik a monarchiá- nak, a németiségnek, sokkalta nagyobb ér- deke a magyar nemzetnek. Mert a német- ség egy diadalmas orosz hadjárat után is menedéket találhat Németország védő szár- nyai alatt, de nekünk el kell pusztulnunk a panszlavizmus árjában. A mi kormá- nyunknak volna súlyos kötelessége oda hatni befolyásával, hogy ilyes, Németor- szágot méltán elidegeníthető orosz-barát nyilatkozatok többé ne történjenek. A mi kormányunk azonban erre képtelen. Ugy látszik, a sokat magasztalt 67-iki kiegye- zésnek még csak annyi üdvös hatása sincs, hogy alapján megmenthetnők magunkat attól, hogy áldozatul ne essünk a hagyó- manyos orosz-barát politikának, melynek idáig is oly drágán és oly keservesen fizet- tük meg pénzben és vérben az árát.

— Horvát válság. A báni örvidéken a forrongás kezd csillapulni, csak a hajmeresztő kegytelenségek utóhatása nyilvánul még fol- yást. Számosan elfogattak, köztük a Petrinjá- ba való Kerujes nevű igazgató is, ki már a rakoviczai zendülésben is jelentékeny szerepet játszott, jutalmul K v a t e r n i k főbüjtogató- tól, ki tudvalevőleg akkor golyó által ki is végeztetett, örnagy ragot is kapott és a hadi- törvényeszek által való elnyitétéstől csak egy tanukkal sikerült bezonyítani, mikép örnagy- gya való kinevezetését nevétség dolognak nyilvánította. — A Maja községben meggyil- kolt 70 éves előjárót illetőleg írják, hogy a felkelés kitörése előtt négy nappal a kerületi előjáró kérésére foglalta el ezen hivatait, mely oly végzetes volt reá néve. Általában óriási volt a zavar a zendülő vidékeken működő köz- ségi tisztviselők közt. Egyik egyenesen a ki- rályhoz fordult katonai segély kirendeléséért. — Zágrábnan a rend nem zavartott meg. A színházban az előadások megkezdődtek és a

vendéglőkre és kávéházakra vonatkozólag el- rendelt megszorítások is hatályon kívül he- lyeztetnek.

— Az agrár-politika. A sopronmegyei gazdasági egyesület által rendezett kapuvári kiállításon gróf Sz é c h e n y i Pál földmive- lési miniszter a következő aldomást mondta: „Nem akartam rendezaró lenni, különben adósságomat már régen leróttam volna, de tu- dom nagyon jól sorát az ünnepelemeknek, hisz magam is többnek rendezője voltam, tudom tehát, hogy a felkészöntők bizonyos sorrend- ben következnek s minthogy véleményem szer- rint a hivatalos felkészöntők véget értek, en- gedjek meg, hogy kötelességemet teljesítse- sem és halámat leróhassam. Tudtam, az nem lepett meg, hogy vendégszerettel találkozom, mert hisz az magyar embereknél szokásos. Tudtam azt, hogy szives fogadtatásban része- sülök, mert magyar embereknél vagyok s ma- gyar ember magyar embert nem fogadott soha barátságatlanul. — Ha uraim, önök kepesek voltak e szük vidéken ily kiállítást rendezni és ez által a népet annyira buzdítani, lelke- síteni, mint ezt ritka megye tette s ez meg- lepett, akkor, azt hiszem, hogy nem bántom meg önöket, ha kimondom, hogy önök kimu- tatták, miszerint az agrárpolitika- n a k i t t a z o r s z á g b a n c s a k u g y a n h e l y e v a n. (Dörgölj eljen) Es uraim, hogy ezen agrárpolitikát mi mindnyájan a leg- jobb módon gyakoroljuk, mert ennek első fel- tetele az abecze első betűje, hogy segits ma- gadon és az Isten is megsegít, és önök ezen az uton haladnak, mert nemcsak magukon se- gitenek, de segítik a munkásokat gazdagokká lenni. — Abból áll az egész agrárpolitika, hogy legyen a gazda oly oloszpa az államnak, a melyre az állam mindenkor bizton számí- that. Ezt pedig csak úgy lehet elérni, ha ta- karekosságnak, tudományos tapaszaltságunk mellett, a mely jó anyaföldünkét oly erőre fejleszti, államunkat gazdaggá és ennek foly- tán Magyarországot oly állammá emeljük, mint Európában egy állam sem. Azért engedjek meg, hogy én hallalól, a ki már rokonsági kö- teleknek fogva nem merem tdstvérbátyámat éltetni, éltetem a gazd. egylet föllettőt, élte- tem a gazd. egylet minden egyes jele és jó- vendő tagját, és kérem az Isten, hogy miu- den meggyenek ily tevékeny gazd. egyesületet adjon, mert titulusat gazd. egylet van elég, de tevékeny gazd. egyesületet óhajtunk.” (E l j e n z e s.)

— Városi közgyűlés. Az 1883. szeptem- ber 20. csütörtök d. e. 9 órakor a városbáza nagytérben tartandó városi bizottsági köz- gyűlések tárgysorozata:

- 1. Polgármesteri jelentés.
2. Úgyhátrány jegyzék.
3. Ministeri rendelet az antisemitizmus czege alatt (?) tervezett kihágások megtátlása iránt.
4. Ugyanaz, melyszerint a kövezésre kért póthitel iránt hozott közgy. határozat jóvá- hagyatik.
5. Ugyanaz, mely tudatja, hogy a kis birtokosok orsz. földhitelintézetének zálogleve- lei biztosítékul elfogadhatók.
6. Ugyanaz az aradi és karábesesi görög kel. egyházmegeyeket megilletett egyh. vagy- onok megosztása tárgyában.
7. Ugyanaz, mely a Német és Spanyol követeknek Budapestre lett kinevezéséről értesít.
8. Ugyanaz a királyhágo innen és tuli részekben elkészült telekkönyvek kihirdetése tárgyában.
9. Ugyanaz a magán hirdetémények ron- galása elleni szabályzat alkotása iránt, s az ebbeli szabálytervezet.
10. Tanácsi előterjesztés a sertés hizlaló és előlegkölcsonzó társulat azon kérésé tár- gyában, hogy a város törzsvagyonából 20 hold föld sertés hizlaló települ örök tulajdonul át- adassék.
11. Tanácsi előterjesztés a gabona mér- legeknek a vásártérre való felállítás tárgyában.
12. Ugyanaz az 1867. évi inségi kölcsön ügyének elintézéséről.
13. Ugyanaz a színházi külső ajtók ata- lakítása tárgyában.
14. A polg. failletmény kiosztásáról szóló számadás, felmeatési véleményvel.
15. Polgármesteri jelentés az 1882-dik közigazgatási évről.
16. A közigazgatási bizottság mult fél évi jelentése.
17. Polgárosítási kérvények.
18. Bába oklevelek kihirdetése. — Az 1883. évi szeptember 20-án tartandó bizottsági közgyűlés pöttárgya:
Az 1883-diki polgári failletmény kiosz- tása iránti tanácsi előterjesztés.
Ezuttal figyelemztetnek a bizottsági tag urak, hogy — miután a serteshizlaló települ szolgáló 20 hold földnek a város törzsva- go-

nából való átbocsátását kéro folyamodás felett a törvény értelmében a közgyűlés összes tag- jainak 2/3-ad része hozhat érvényes határozat- ot: a feut emittett közgyűlésen megjelenni méltóztassanak, nehogy ezen egyetlen tárgyért újabb közgyűlést kelljen tartani. Debreczen, 1883. szeptember 17. S i m o n f f y Imre, kir. tanácsos, polgármester.

— Berlinből írják, hogy Bismarck Né- metországal és Ausztriával háborút tervez Oroszország ellen, noha Kánuoy azt határo- zottan ellenzi. A háboru czéjja Lengyelország uj felosztása. Ausztria kapja Orosz-Lengyelor- szágot nagy részét, míg a többi Varsóval együtt Németországa lenne. E tervet a lengyelek nemzeti ügyük teljes vereségének tekintik. El- lenben buzgó részt vennének ily háboruban, melynek czéjja azon mérész terv lenne, hogy Lengyelország osztrák szekundonitúra alatt visszaállítassék s fővárosa Varsó legyen. Ezt meg Bismarck nem akarja. Az egész közlemény magán viseli az üres szóbeszéd bélyegét.

KARCZOLATOK.

(„Pauler megye.” — Kik térnek vissza? — Scharf Mó- ricz is megy. — A mi jó tanácsunk. — Iszkiá.)

„Pauler megye” — ez a jóleső jelszót hangoztatják most a szemita lapok.

Es hogy ezt a hirt tetszősebbé tegyék, azt hazudják, hogy — lévén Pauler valamikor zágrábi egyetemi tanár — a horvátok pártfo- gása a miatt válik meg a kormánytól.

Es a zsidók e látszólagos furlangba mö- gött ott lappang a szokott együgyűség is, mert ha Szapáry Gyula vagy mert neki, a kinek — rendelete miatt történt a czimer felrakás, mernie kell, — ha Széchenyi Pál Sopronban proklamálja a kormánypárti félhivatalos sajtó és kivált a zsidó-sajtó által ki nem állhatott agrárius politikát és ezenkívül most Pauler is megy . . . akkor a Tisza Kálmán helyzete ugyan- csak furcsa lehet.

Mert ha egy miniszteriumból h á r o m miniszter „megy”, akkor fellehet tenni, hogy a kormányelnök az, a ki utánok megy s a há- rom távozó egy ügyesen keresztül vitt szövet- kezéssel szépen . . . v i s s z a t é r !

Különbem nem csupán Pauler „megy” ha- nem a szegény, szerencsétlen Scharf Mó- ricz is, még pedig külföldre.

Eddig — a mint a fővárosi közl. írja — a budapesti izr. siket-néma intézetben volt el- rejtve.

Nagyon jellemző! mert ha valami a zsidóknak nincsen inyókra, ugy látszik az egész világ egy s i k e t é s n é m a intézet.

M e g y továbbá Kozma főügyész is Z. Egerszegre . . . izgatókat keresni. Olvassuk is már a zsidó lapokban, hogy a vizsgálat Z. Egerszegen igen lanyhán folyván, „f á j d a l o m — ugymond — n e m l e h e t a z i z g a t ó k n y o m a r a j ö n n i !”

Mert hát régi dolog, hogy a tulajdonké- peni izgatókat Tisza Kálmán, Eötvös Károly s Szeffert néven ismeri a világ, a kiket nem lehet oda állítani a zalai és somgyi statárium elé.

Hanem hát — olvassuk ezt is a zsidó- lapokban. — lemegy Z.-Egerszegre Szeffert Ede ur is, a ki „a nyiregnyázi tár- gyalás alkalmával tanusított éles látásával maga fogja a vizs- gálat s z á l a i t k e z e l n i .”

. . . Mi azonban, kiknek mindenképen be- cses a k. kir. főügyész ur ep egészségége, öszin- tén óvjuk őt ettől a kirándulástól.

Hives, borongós idők járnak Z.-Egersze- gen — nem jó s borusabb ott a klima, mint Nyiregyházán!

M e g y azonban egyéb is. Jókai Mór a szemita-dalnokok közé.

Mert a margitszigeti ünnepevény felol- vasott ódájá inkább szelített a szemiták érde- kében, mint az iszkiái károsultak mellett.

Pedig tudhatná s tudja is koszorús köl- tőnk, hogy a mi az olasz földnek való a föld- rengés, az a magyar földnek . . . szemitizmus!

Gili Balázs.

1848 aug. 15-től 1849 márcz. 15-ig.

(Az elhunyt Keresztész Károly, a IX. honv. zászlóalj tagjának emlékirataiból.)

Arma, virumque cano.

Nagyváradon mint ügyvédgyakornok és a biharmegyei lovasörsegek egyik aliszije eltem, midőn ezredesünk Genesz Pál parancsot küldött már másodszor, hogy az Arad és Vinga felé indulandó bihari lovasörsegek folyó augusztus hó 15-én reggeli 9 órára egész készülettel a csataterre menendő N. Váradon legyen, en és egy szinte biharmegyei birtokos lovas örseregbeli altiszt S. Gy. barátom; midőn én szüleimtől búcsút venni már másodszor N. Váradról falura kilovagoltam, találkoztunk szüleimnél testvéremmel, ki debreczeni deák volt s már Kassa felől keresztül Debreczenen a Banátba menő 9-ik zászlóalj egyenruhába, mint rendes honvéd jött B. Ufaluból egy napi szabadsággal haza, szinte elbucszandó. Hazuról búcsútveve, S. Gy. barátommal szavunkat adtuk egymásnak: hogy ha most is, mint először, csak berendelnék, de nem visznek a Banátusban a magyar és nemzet polgárokat pusztító razzok és szervizusok ellen, mi már gyalogzatra két érzéstelen elbucszás után vissza nem jövünk, hanem az éppen 15-én augusztusban N. Váradon levő 9-ik zászlóaljba állandunk be, teljesítendőök honunk iránti kötelezettségünket. — Ugy is lett augusztus 15-én fikerestük Genesz Pál ó nagy urat, bizonyosan megtudandók tőle, ha megynk-e a Banátba? de ő azon választáda, hogy a Banátba "futrás" nincs, (hát hol terem, ha ott nincs?) — ez az ok, hogy nem mehetünk, — mi tehát barátommal megjelentettük az ó nagy urnak, hogy mi a 9. zászlóaljjal megynk s az ő szerencsekívánatai közt búcsút veve, augusztus 16-án reggel szekereken elindultunk N. Szalontára, hol én és barátom megvizsgáltattunk s engem csak úgy vettek be, mint bár hibánélküli, de kisdéd testü embert a zászlóalj igen megvalogatott legényei közé, mondhatnám toldásnak, az e-ész zászlóalj legerősebb emherei közé tartozó barátom kedvéért, ki Elek Ferencz kapitányunk atyána leven, az ő századába, az 1-50 századba, hol testvérem is volt, az esküt letéve N. Szalontán, soroltatánk.

Nagyváradról elindulva, szekerről szekerre útközben s igen sietve mentünk Versecz felé, egyetlen pihenő napunk Kis-Jenőbe volt, hol delután akkori órnagyunk Vitális Sándor az egész zászlóaljjal gyakorlatot tartott, mi is mint meg íyelt soha nem is látottak, cimboraimmal ekkor próbáltuk a zászlóaljakkal által oly sokszor nagy sikerrel használt rohanást először a többi gyakorlatok közt.

Verseczre 22-ik augusztusba érkezünk, hol egy udvaron, midőn ebédünket vártuk, lármá, dob pergése riasztott fel pihenésünkől, furcsa érzést csinált megtudása annak, hogy érkezésünket elárulták a razzoknak s most oly erővel jönnek ellenünk, hogy más semmi nem maradt számunkra, mint vitézül s magunkat megbeszélva halni el. De egy órányi idő után a tűz okozta zaj — mit mi felremagaráztunk — elmúlva, szekereket kaptunk s mentünk Fehertemplom felé a hóvá 23. augusztus delután megerkezve, de csak 4 századdal, századunk a Verseczi út mellett a Fehertemplomi út mellett épített s verseczeni-sánc néven nevezett sánc védelmére a szőlő hegyeken hagyatott, a többi századok a városba bevonultak. A szőlő közt előrsre voltunk felállítva, magam is áltam a straszat rendszeren, másnap penteken aug. 24. hajnal előtt tőlünk keleti irányban és a városba fegyverropogást hallottunk, a városba meg bent maradt razzok és a szőlő hegyeken által belopództak a városba a templom körül készletbe levő társaink közé lövöldöztek és a tőlünk napkeletre a

szőlőhegyen fekvő oroviczai-sánc nevet viselő — 500 nemzeti zászlóval jött rácz — erődüket támadák meg, de mindenütt visszaverettek embereink által s hátrálásuk közben szetszóratván, a szőlőkön széjjel szaladtak, hol nem tudva kintálló előrszeink ott letét, végzettk be pályafutásukat, ez alkalommal emlékszem, hogy Kálmán Károly és Kemencei Gusztáv altisztek lötték le az általam először látott cifrában öltözött, hancsár és pisztolok s hosszú puskával ellátott szervizánust, kinek fület, fegyver és ruhadarabait a fő őrhelyre a sáncba hozzánk behozták, ez volt első szerencsés találkozásunk, melyek folytán ugyan nekünk is voltak sebesülteink s köztük egy jó barátom volt, sárospataki deák Szűcs János, kinek álcsonjja zuzatva szét, soha többet szolgálat-tetetre nem volt alkalmas, és halottunk is, de az ellen vesztése ott maradt halottakban tizével feltöltve minden vesztésünket. (Folyt. köv.)

Kolozsvár városának orsz. képviselői Bartha Miklós s Ugron Gábor vasárnap delülett tartották a városi redoute termében roppant nagyszámú közönség jelenlétében tetszessel s lelkesedéssel fogadt beszámoló beszédeiket. Este Bartha s Ugron Gábor tiszteletere nagy lakoma volt, melyben a most itt ülésező református konvent tagjai közül is többen vettek részt, így Mocsary Lajos az országos függetlenségi párt elnöke, Hegedüs László, Vally János, Kun Bertalan, szuperintendens, Kis Aron stb. Elő-közönségt Maly István mondotta a királyra, a második Szász Gerő a képviselőkre, Ugron Gábor Kossuthra, Bartha Miklós Mocsary Lajosra, Mocsary a kolozsvári választókra, Szász Gerő Vally Janosra stb. — Az egyetemes református konvent szombatán a theologiai akadémiák ujjászervezése és a középiskolai törvény végrehajtása iránti miniszteri rendelettel foglalkozott. A theologiai akadémiák ujjászervezésének kérdése a tanügyi bizottság javaslata szerint fogadtatott el és azon kérdés, hogy minden akadémián alkalmaztassek-e öt theologiai tanár, valamint egyáltalában tanári vizsgát tett ugynevezett dencsek alkalmazhatók-e, véleményezés végett az egyházkerületi közgyűléshez utasították. A középiskolai törvény végrehajtása iránti miniszteri rendeletet Mocsary támada meg, mivel azt illetéktelen helyre intézettek tartja s határozati javaslatot terjesztett be, mely szerint keressék meg a miniszter, hogy jövőre hasonló megkereséseket az egyházkerületnek ne intézzen. Erre a vita kezdetét vette, mely szeles mederben mozgott. A kérdés szavazásra kerülvén, Mocsary javaslata túlyomó többséggel elvetett, és a miniszteri leirathat foglalt intézkedések végrehajtása elhatározottat.

Elnapolt sajtópör. A kir. főügyész hivatalnak Maurer Károly és Paal Gyula ellen f. h. 29-re kitűzött, a debreczeni esküdtszék s. m. kir. e. f. törvényszék mint sajtóbírótság előtt letárgyalmi szándékolt sajtópör tárgyalási napja... bizonyítalan időre elnapoltatott! — A hír bennünket nem lep meg, mert magában is lehetetlen dolog elíteltetni valakit egyrészt oly cikkrert, mely a budapesti esküdtszék által egyhangulag felmentett Istóczy Győző irt. másrészt egy népdal közléseért, melyet T. Eszláron szerzte dalolnak s melyet magunk is, nem rég hallottunk neknelni nehany kis lány által a helybeli nép-kert bejárójánál. Hiszen ilyenekpen keresztre kell feszíteni p. o. az "Ustökös"-t, mint a mely legújabb számában közli az országszerte dalolt, de nálunk még nem ösmert híres "vik-czene-zakzene" óta kótáját és teljes szövegét! — Azt véljük, hogy a kir. főügyész megabáterésének oka visszavizhető dr. Fekete Odón kir. alügyésznek nem rég történt

Debreczenben való bekkukkanására kinek volt alkalma meggyőződni arról, hogy Debreczen polgársága ugyan nem tartja főfeladatának az u. e. üveges-czeg gyarapítását, de nem is alkalmas arra, hogy az áldozatkeresés s ez időszerint igen kétesjellegű kir. főgyész-ség számára kaparjon elő gesztenyét az izzó parázsból. Az a "bizonytalan időre való elhalasztás" bizonyára "ad graecas calendas" értendő s mi igen sajnáljuk, hogy egy komoly n a k szánt államhivatali ügybe-lázsmódra viselkedik!

Helyi hírek.

A ref. convent Kolozsváron véget érvén, a conventi tagok is baza utaztak. Így a városunkból távol levő Révész Bálint püspök és Tóth Sámuel szintén hazaérkeztek. Városunkban időznek még Vallyi János Kiss Aron és Makai Dániel conventi tagok.

Tűz. Tegnap este fél 9 órakor ismét megkondult a vészharang. Ezuttal a tűz kaskas utcán, a Főris Ferencz berkoecsis házá-nál pusztított. A tűz az istálló padlásán ütött ki, s lángborította a lakóház feledét is. A tűzoltók a vett jel után a vész helyszínére érkezve, megtették azt a mit lehetett. Sajnálats csak az, hogy míg a tűzoltók megerkeztek, az alatt az összecsedült közönség egy része végtelen rombolást vitt véghez, ami csaknem egyenértékű a tűz által okozott kárral. Ez alkalomból nem mulasztjuk el a közönséget figyelmeztetni, hogy tüzesetek alkalmával a rombolástól óvakodjanak, nehogy ezáltal még tetézzék a károsultak vesztéséget.

Ónódi Géza beszámolója. H-Naúsról írják nekünk: A "Debreczeni Ellenőr" 196-ik számában egy cikk jelent meg Ónódy Géza beszámolója" címmel és (saját levelezőnkől) megjegyzéssel. — Sajnos! nagyon sajnós, hogy H-Naúsvárosban alkalmasabb tudósítója nincs fent említett lap szerkesztőségének — azonban lehetséges, hogy ily tudósítóra van szüksége, — akkor egész más, mint a tudósítókra nem is vállalkozik más, csak mint a képviselő ur született ellenségeinek valamelyike. Legelőbb is azon kezdi, hogy Ónódy Géza orsz. képviselőnknek "jó szűz dohányt" ígért a népnek: a mi teljesen valótlan, — csupán részletes magyarázataiban adta elő, hogy miképen reméli annak elérhetését, hogy s a b a d o h á n y t e r m e l e s t e l v e s s e n k. — A midőn a zsidó-ügyet fejtegette, arról hogy "ne adjunk a zsidónak s ne vegyünk a zsidótól szó sem vlt" hanem a képviselő ur oly alakban szölt, hogy nem kell e faj közé vegyülni, mire Sivó István helybeli kereskedő és polgártársunk közbe szólla (nem pedig egy paraszt) hogy: "Nem is vegyülnk közéjük!" több közbeszóllás nem történt s ilyenekről p. o. arról, hogy "ki veszi meg a libát" sat. a közönségnek tudomása nincs és nem volt. Hogy a születettek miképen variálták a dolgot, azt ok tudják, azt azonban mi is tudjuk, hogy ha a heti vasárnap zsidó nincs, úgy akkor esalás sem fordul elő; Náúsváros higgadt polgárait pedig — hívják el az illetők — nem azért viselik magokat "higadtan", mert félnek, vagy vonzódnának azokhoz, a kik miatt oly sok kárt vallának, hanem azért mert nem akarják városuk bekecséget és jó hírnevét veszélyeztetni. Kiténik ugyan s nagyon kiténik mindenből, hogy mennyire óhatjának épen ok, ha egy kis zavargás fordulna elő, a mivel e szándékuk megbiusult, ily módon igyekeznek zavargást idézni elő, mi azonban így sem fog czelehoz vezetni. Azon pompás fogadtatást mely-

ben nsg. Ónódy Géza képviselőnk fogadtatott, leirni lehetetlen. A mi kedves képviselőnk iránti ragaszkodást eléggé igazolja azon 4000-nél többre tehető nagy neptömeg jelenléte, a mely oly nagy lelkesedésben tört ki, a minőre itt még példa nem volt. Meg lehet tehát győződé a nagyérdemű olvasó közönség a zafolt cikk czeizatos voltáról és teljes igaztalanságáról és így annak valódi forrásáról is. Deák Ferencz.

A 15-ik huczárezred ma delben érkezett vissza Nagy-Váradról a hadgyakorlatokról, ez önkéntesek azonban ott maradtak a f. hó 21-22-29-ikéig tartandó tisztvizsgákra. A 39-ik gyalogezred 3-ik és 4-ik zászlóalja pedig holnap érkezik vissza városunkba.

Tudomásul. Ertesítettnek a f. évi szeptember 29-ik napjára kitűzött esküdtszékhatározalásra berendelt sajtóbírórsági esküdtek, hogy a tárgyalás a mondott napon nem fog megtartatni, miután bizonytalan időre elhalasztott. Debreczen 1883. szept. 18. Sz. kir. Debreczen város polgármestere.

A főiskolában holnap delután új választási küzdelem fog lefolyni, mely az ifjuságot közelebből és szélesebb körben érdekli, mint a jogász segélyző egyleti elnök választása, a mennyiben ez alkalommal a kollegium mind a négy alkotó elemének, theologiai, jogakademiai, gymnasiumnak és tanító képezdének hallgatósága fog pártok szerint csoportosulva részt venni. Ugyanis holnap delután történi meg a felsőbb tanulók olvasó egylete könyvtárnok választása. Az ifjuság két jelölt körül csoportosult. Az egyik párt Illés Endre negyedéves teheologust léptette föl, a másik Magos Ferencz, szinte 4. tnt. A magalom rendkívül élénk a korteskedések mindkét részen a lehető legszélesebb teren mozognak. — A pártok egyformán nagyok, egyformán erősek, a győzelem mindegyik jelölt előtt bizonytalan, de azért mind a kettő bizik a diadaban. Ismerősök, pátri-ka, barátok kölcsönösen kapacitájuk egymást a magók pártja javára. Mindegyik fél tüntet, demonstrál jelöltje mellett, a csigbedőket tel poharak és kortes dalok mellett gyulasztja reményre: számbeli fölényt párt jelvényvel törekszik kimutatni. Az Illés párt a republicanusok és a debreczeni függetlenségi párt színt választotta, jelenve piros sárgaazatában adta elő, a Magos párt, mely a tavalyi Gressner-féle párt hagyományára, mintegy újra feltámadása, nemzeti színű jelvényt tűzött föl. Majd meg látjuk holnap este, melyik jut többségre.

Esküvő. Közszertetben s tiszteleben álló László Alajos ur, pártunk tanjának reményteljes fia, László József, az első magyar általános biztosító társaság tisztviselője tegnap delután vezette oltárhoz Iglón Reiner Vilmos szép és kedves leányát Irén kisasszonyt. A fiatal pár esküvő után Beszbe utazott.

Jelenet az indóháznál. Tegnap este érdekes jelenet folyt le az indóháznál. Egy előkelőnek látszó csinos fiatal nő elakart utazni, mint a helyzet signaturája mutatta, talán férjétől igyekezett menekülni. Azonban a férfi ki szeszét vette a szándékolt szökesnek meg egy rendőrbiztos és végül egy eltes asszonygá nem szóval, hanem erőszakkal megbiusították a nő törekvését. Reményét vesztve sietve a posta épület felé tartott, hol egy levelet bedobván, melyben ki tudja nem végrendeletet irta-e meg, a házához visszahozta, a Fhroner szállodába ment. Hogy tovább mi történt, nem tudjuk.

Krecsányi szintársulat mához egy hétre kedden, a delutáni vonattal érkezik meg városunkba, s a színházban az előadásokat a red következő szombatot kezdi meg.

A jöpsztör. Az egyházi közöny után hozzánk a következő statisztikai adatokat,

A »DEBRECZEN« TÁRCZÁJA.

Gyermek sírjára.

M. Gy. L. urhölgy óhajára. — Gyermek, ki elmúltál mint hajnali álom, Mint remegő harmat tavaszi virágom, Mint zsenge madárnak utolsó éneke, Pehely, melyet elszisz szellő leheltet: Szálly vissza az emlék puha hatvány-szárnján, S ha elhagytad Anyád összetörtén, árván, Hozz magaddal onnan a n egy kicsiny égi fényt, A viszontlátásról szőlő égi remény!

Debreczen, szept. 17.

A honvéd árnya.

— Elbeszélés. — Irtá: Könyves Toth Kalman. (Folytatás)

A boltos jó éjt kívánva húzta be maga után az üveges ajtót: azt mondta, hogy a szemközt fekvő szobában alszik. Ki is nyitotta az ajtót, de aztan ott maradt a sötét boltban. Ugy látszik, kerestet valamit. Ugy egy pár ora mulva a beteg láza csakugyan kitört. Esmielet nélkül beszélt. — Orvosret kellene talán küldenünk, — szölt a boltos benyitva, — de fájdalom, nekem nincs cselédem s orvos csak a félórára eső községben lakik. — Isten mensten! — szölt a barna ifju, — a láz majd csak enged, de jó lenne most már mégis a cztromos lemondád. Van az ön boltjában cztrom?

— Jó ember, majd megjutalmazuk, nem feledkezünk meg később sem jólelküségéről, — szölt a beteg pajtása.

— Szót sem érdemel, — viszonzá. Most, kezdi a hideg vizet s cztromot behozva, — ez majd jót tesz: uraságod pedig vegyen magához egy kis sziverosítót, hogy el ne lankadjon. Igen jó pálinka van a boltban.

— Jó lesz biz az, — szölt az ifju.

A betegnek barátja beada a lemondát: maga pedig felhajotta a jó szivóriumot. A beteg csakugyan jobban lett. Szép csöndesen elaludt. Ifju társát a kimerültség szinten leverte. Fejét könyökere támasztva ő is elaludt... Ebben a pillanatban egy rémitő csattanás rázta meg a földet.

A boltos elfujta a gyertyát. Ő is aludni ment.

A vihar most tört ki teljes erejében. Meunydörgött, villámolt. Szegény menekülők de jól jartak, hogy biztos fedél alatt pihenhettek ki az ut faradalmait.

A boltos reggeli hat órakor a szokott időben nyitotta ki boltját. Ilyenkor már a munkára siető ereghiek bebenéztek egy pohár sziverosítóra.

— Hallotta-e Mostkezi komám, — mondá az egyik, — azt az istenitéletet az éjszaka? Azt mondják, hogy az isten haragja beütött az ereghi kastely tornyába.

A boltos fejt rázta: "Nem halottam biz", en, komám, aludtam mint a tej, tudja, egész nap csetlek-botlok, este aztan dörögött en mellettem száz ágyu is, ha lefekszem siket is vagyok, vak is.

A koma egyet bölintott a fejével, s kalapját megemelve hagyta el a boltot.

Mostkezi napról-napra jobban boldogult. A kántor csakugyan jól jövendőt. Tiz estzendő

mulva a bírótól kezdve az utolsó bakterig mind adosa volt. Meg is érdemelte, hogy boldoguljon. Isten áldása volt rajta, mert minden estzendőben megemlékezett a szegényekről tiz-tiz forinttal. Aztán, ha égettek számára kéregettek, ő irt be legtöbbit. A legatusnak, holott nem tartozott az egyházhöz, mindig megadta azt, a mi dukált Szede-vette rakásra a sok szép földet. Csak azt az egyet nem tudták neki megbocsátani, hogy ez a gazdag Mostkezi a házát meg csak cserépre sem veteti. Csak olyan nádtedeles viskó volt most is, mint tiz évvel ezelőtt. Aztán, hogy most már penzre fektüdt penzre kelt, mégis csak meghazsodhatott volna! Mit ér az a magános élet, kire hagyja azt a szép vagyont? azért törte magát úgy, hogy negyven éves fővel hatvannak fogják el, hogy halála után szép vagyonának lába keljen minden nyom nélkül?

Mostkezi az ilyen megjegyzésekre csak fejt rázta. Majd ráér később. Volt egy siket cselédje, elvegez az a háznál mindent. Miért építtessen új házat, ellakhatik ő legényfővel egy szobában is. Ezt a szobát maga takarította a főseny aglegény. Ágyát maga vetette. A földes padlót ő öntözte föl, ő separta ki. Mit bánta ő, ha kinevetik is érte. Majd hozzá szoknak. Hozzá is szoktak. Csak azzal az egygyel nem tudtak megbarátkozni, hogy az a szép vagyon kire száll.

Egyszer aztán kislüt az is, hogy az a szép vagyon jó helyre ment. Mostkezi husz elsőosztályú hold földet ajándékozott az iskolának, s kilátásba helyezte, hogy ez csak a kezdete. Meg is kapta a dicséretét. Az újságba tettek ki a nevét. A lelkes küldöttség elén ment el a szerény hajlékba s olyan szónoklattal dicsőítette, hogy beilltet volna akár a főispánnak is. De Mostkezi mindezekre olyan

fanyaran mosolygott, mintha vadalmába harapott volna.

— Sohasem láttam ilyen jó embert, — mondá a lelkes kijövet — még mikor jöt tesz, akkor is úgy néz, mintha félne tőlünk.

Es ez a megjegyzés szóról-szóra igaz volt. Mostkezi mindenkiere gyauakodva nezzet s ha önkénytelenül tekintete találkozott máséval, hirtelen félrekapta szemét, mintha szemét, mintha szégyélné magát. Beillt töl volna egy tizenöt éves ártatlan lánynak. Még el is pirult.

Husz év telt el ama viharos éjszaka óta. A két honvéd nem váltotta be ígérétét. Hová mentek, hová lettek? Ki tudná? Nem hallott azokról senki egyetlen árva szót sem; pedig megmondták, hogy gazdájukról nem feledkeznek meg. Hátha Mostkezi mindennap gondol rájuk, hátha mindennap várja őket s azért nem építeti föl házát, hogy annál könnyebben ráösmernének.

Meglehet a házra ráösmernének, ha utjok erre vetődnek, de gazdájára semmi esetre sem. Az óriás görög boltos meggörnyedt, a fekete szakáll hóteherre változott, sánta lábát a köszvény kinozta. Arczán ezer meg ezer redő barázdálta egymást. Most már nem is igen ajánl-gatták neki a nősülést. Ott állt heteken keresztül szobájában egy nagy karosszékben, ott állt még éjjel is, mert aludni nem tudott. Kifogott még a kerületi orvoson is; ez sem tudta elűzni az álmatalanságot. Azután tanácsol-gatták neki, hogy esténként hívjon össze magánál társaságot; mulasson, bizonyozzék. Undorral utasítá vissza ez ajánlatot. Az emberek-től e gazdag ember iszonyodott. Szobájában egész éjjel égett a gyertya. Néha meggyuj-tattott hármat is, de még akkor is sötétnék, hogy hozza a negyediket.

Nt. S z e... lelkész e... ugyanis... alatt ösz... ketett 14... évi októb... telt 202... 151 hlot... egy év al... 14 part... des lelke... 101 jelen... esketett... zony nag... * A... után bizo... kepeze a... csizmák... ról es eg... * Jo... nap este... vari ká... reggel 8... számu vo... * M... vnyét he... Erdél... S. B. T... * A... után 4 or... jelentés... gyát meg... * Na... társulat... társulat... megszere... Debrecze... tal arról... közéleti... lytermek... pusztai el... * Au... gelyevle... vonatköz... Lappjánk... jogászge... kulo közgy... állitások i... segélyző... lemiát elő... hagny ne... hogy a N... párt érde... méltányos... a t. cziki... törvényes... eljárásnak... tagasági di... szavazás a... vesszük, u... Hanem, id... megtámad... tiltakozás... t. czikiro... teljes meg... lete ele... vélemény... Tisztele... (A z e... re te z z... jú k. mi... ve, h o g... telt jo... merre... elegend... molyta... * A csa... gdeni a kis... Így lá... irigylte g... ki hónapok... kében s ha... mindjárt, h... azért bár t... maga zárta... kereskedés... mert lábai... karosszék... a maga hely... a siket assz... kezében le... ket héig is... azt a rozsa... állatja let... kutyát, meg... Egyszer ve... vetődni gaz... szettől ösz... boltost anny... a kutyá meg... duhét, a fal... lovi az ebe... szökiik s az... san, haragú... — Tu... az állatok... A rekt... czelőz- Mo... fordult s ott... jét. miközbe... — U... reket kerül... egy virágot... vényes szü... ges vizslám... mikor a há... Az 18

